

Seurakysely 2014

Raportti

Sisälllys

Suomen Uimaliiton Seurakysely 2014	3
1. Taustatietoja vastaajista	3
2. Seurojen jäsenistö	4
3. Seurojen ei-kilpailullinen harrasteliikunta	6
3.1. Lasten ja nuorten harrastetoiminta	6
3.2. Aikuisten kunto- ja terveystoiminta	7
3.2. Seurojen tarjoamat palvelut muille tahoille	7
4. Seurojen kilpailullinen uintiurheilutoiminta	8
5. Seurojen toimintamäärät	9
6. Seurojen työntekijät ja vapaaehtoiset	10
6.1. Päätoimiset työntekijät	10
6.2. Osa-aikaiset työntekijät	14
6.3. Vapaaehtoiset seuratoimijat	14
7. Seurojen taloustiedot	16
8. Seurojen käyttämät Uimaliiton palvelut	17
9. Seurojen strategiat, kehitysprosessit ja koulutussuunnitelmat	18
10. Seurojen käyttämät palautekyselyt sekä huomioiminen ja palkitseminen	19
11. Seurojen ensisijainen toiminnan tavoite	20
12. Yhteenveto	21

Suomen Uimaliiton Seurakysely 2014

Uimaliitto toteuttaa vuosittain jäsenilleen Seurakyselyn, minkä avulla kartoitetaan toimintaa ja sen laajuutta uintiurheiluseuroissa. Toimintalukujen pohjalta lasketaan osittain seurojen liittokokouksissa käytössä olevat äänimäärät. Kysely uudistettiin vuonna 2013 Uimaliiton strategian suuntaisesti. Uimaliiton 2020 -strategiassa yhtenä ydinajatuksena on ”Parhaassa liitossa parhaat seurat”. Tätä ajatusta toteutettaessa seurojen toimintaa tutkitaan erilaisin kyselyin, tunnistetaan seurojen erilaiset tarpeet, järjestetään seura- ja aluekohtaisia sekä toteutetaan kehittämishankkeita. Tavoitteena on seurojen osaamisen ja toiminnan lisääminen ja laajentaminen, liiton palvelutarjonnan kehittäminen seurojen tarpeisiin sekä seurojen pitkäjänteisen suunnittelun tukeminen.

Seurakyselyn avulla seurataan liiton strategian toteutumista seuroissa. Seurakyselystä tehdään vuosittain raportti, joka julkaistaan Uimaliiton kotisivuilla sekä lähetetään sähköisesti seuroille. Tulosten avulla seura voi verrata omia toimintalukujaan suhteessa muihin, seurata vuosittain oman toimintansa kehittymistä sekä käyttää raportin lukuja ja tietoja tukena kuntayhteistyössä.

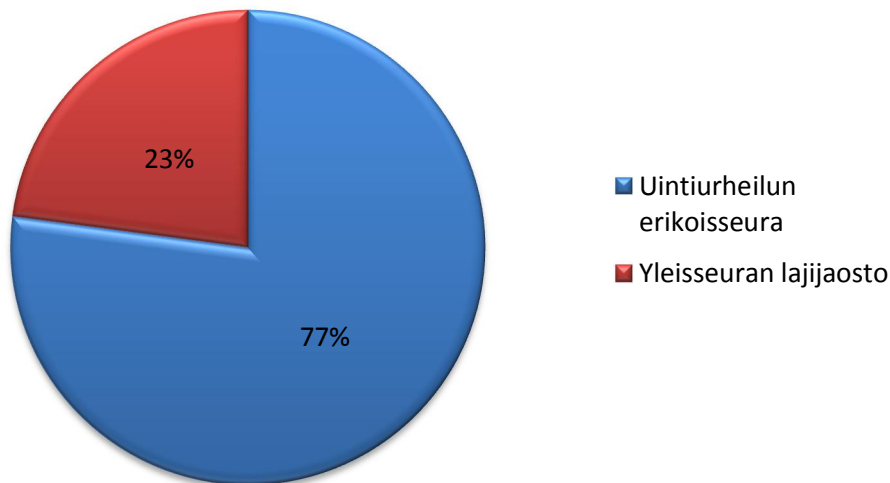
Tässä raportissa on mukana vertailulukuja pääsääntöisesti vuodesta 2012 lähtien. Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) muutti valtionavun jakoperusteita syksyllä 2013, joten myös seurakyselyä on muokattu uusien kriteerien mukaisesti. Tästä johtuen suoria vertailuja ei kaikkien kysymysten osalta pystytä tekemään.

[Linkki](#) kyselyyn

1. Taustatietoja vastaajista

Seurakysely toteutettiin verkkokyselynä tammi-helmikuussa 2015. Kyselylinkki saatteineen lähetettiin seurojen puheenjohtajille ja toiminnanjohtajille 16.1.2015, vastausajan ollessa neljä viikkoa. Seurakohtaisia muistutuksia lähetettiin sähköpostitse. Kyselyyn vastasi yhteensä 106 seuraa, mikä on noin 79 prosenttia kaikista jäsenseuroista (vuoden 2014 lopussa 135 seuraa) ja noin 86 prosenttia kyselyajankohtana toimivista seuroista (125 seuraa, luvussa on otettu huomioon vuoden 2014 aikana yhdistyneet seurat). Vastaamatta jääneistä seuroista suurin osa edusti äänimäärällä mitattuna yhden äänen seuroja. Valtaosa vastaajista oli seurojen puheenjohtajia (50 %) sekä päätoimisia tai osa-aikaisia työntekijöitä (23 %).

Selkeästi suurin osa (77 %) vastanneista seuroista on uintiurheilun erikoisseuroja, muiden ollessa yleisseuran lajijaosto (23 %).

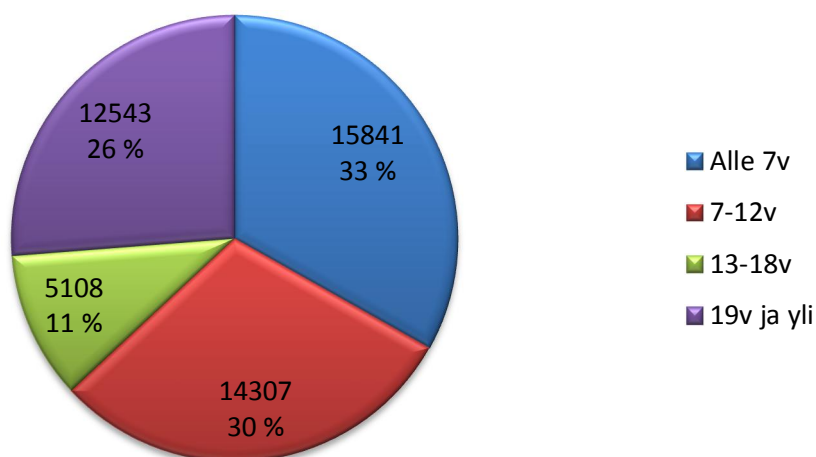

Kuvio 1. Seurojen jaottelu yleis- ja erikoisseuroihin (n=106)

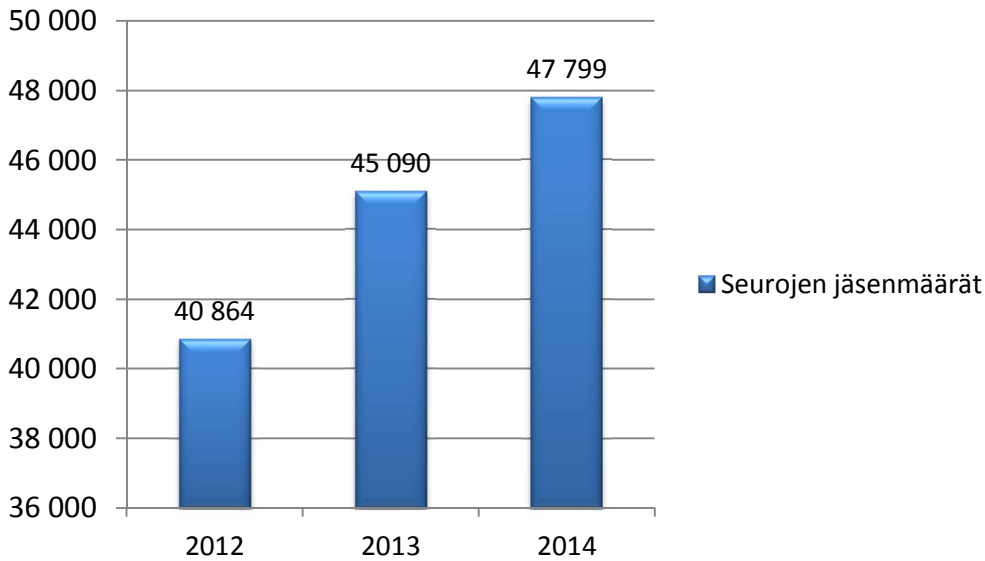
2. Seurojen jäsenistö

Vastanneissa seuroissa oli yhteensä lähes 48 000 jäsentä. Kolmasosa (33 %) jäsenistä oli alle 7-vuotiaita, 7-12 -vuotiaiden osuus oli hieman alle kolmannes (30 %), 13-18 -vuotiaita oli 11 prosenttia ja 19 -vuotiaita ja sitä vanhempia reilu neljäsosa (26 %). Jäsenmäärä ei anna koko kuvaa uimaseurojen toiminnassa mukana olevista, koska osa seuroista tarjoaa kurssitoimintaa myös seuran ulkopuolisille henkilöille.

Seurojen jäsenmäärä on edelleen nousussa, edelliseen vuoteen verrattuna lisäystä on tullut runsaat 2 700 henkilöä. Alle 7-vuotiaiden jäsenten määrä on nousussa (lisäys yli 3 200 henkilöä), kun taas 7-12 ja 13-18 -vuotiaiden määrät ja suhteelliset osuudet ovat molemmat laskeneet. Vanhimmissa ikäryhmässä lisäystä edelliseen vuoteen on reilut 1 400 jäsentä.

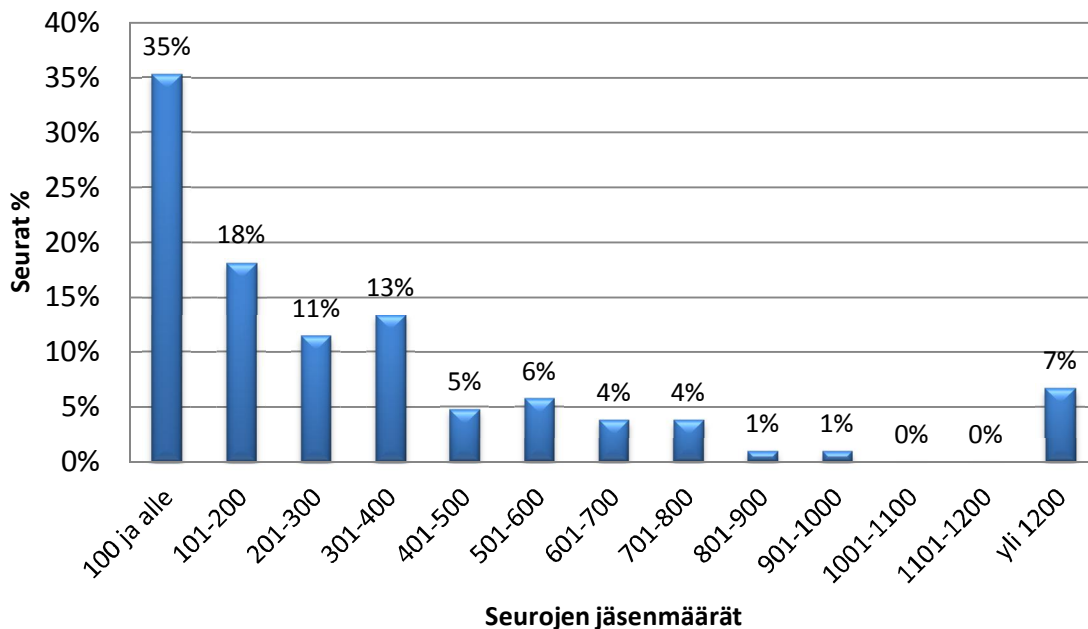

Kuvio 2. Seurojen jäsenmäärät ikäryhmittäin, yhteensä 47 799 jäsentä (n=106)

Kuvio 3. Seurojen jäsenmäärien kehitys 2012 – 2014.

Uimaseurojen jäsenmäärät vaihtelivat alle kymmenestä reiluun 12 000:een. Alle 100 jäsenen seuroja oli vastanneista vähän yli kolmannes (35 %). Yli puolella seuroista (53 %) oli jäseniä korkeintaan 200 henkilöä. Yli kolmella neljästä seurasta (77 %) oli enintään 400 jäsentä. 17 prosentilla seuroista jäsenmäärä on yli 601. Seitsemällä prosentilla seuroista jäsenmäärä ylittää 1200 henkilöä. Edelliseen toimintavuoteen verrattuna seurojen jakautuminen jäsenmäärän mukaisesti on samankaltainen, tosin pienten sekä erittäin suurten seurojen lukumäärä on kasvanut.

Kuvio 4. Seurat luokiteltuna jäsenmäärän mukaan (n=106)

3. Seurojen ei-kilpailullinen harrasteliikunta

Seuroja pyydettiin kirjaamaan eri toiminnoissa mukana olleet harrastajat erikseen lasten ja nuorten sekä aikuisten kohdalla. Ikäjaottelu on OKM:n kriteerien mukainen, ja tällaisenaan pysynyt seurakyselystä 2013 lähtien. Vuoden 2012 kyselyssä ikäjaottelu on ollut hieman erilainen, mistä syystä suorat vertailut niihin lukuihin ovat vain suuntaa antavia.

3.1. Lasten ja nuorten harrastetoiminta

Lasten ja nuorten (18 v ja alle) ei-kilpailullisessa harrastetoiminnassa oli mukana 37 314 henkilöä. Näistä seurojen jäseniä oli 82 prosenttia (30 600 henkilöä), kun vuotta aiemmin jäsenten osuus oli 80 prosenttia. Toiminnassa mukana olevien määrä on noussut viime vuodesta lähes 3 600 henkilöllä. Eniten toimintaa järjestettiin Vesitaiturit-ikäisille, eli noin 3-7 -vuotiaille. Tälle kohderyhmälle seurat tarjoavat esimerkiksi Vesipeuhuloita sekä eritasoisia uimakouluja: 66 seuraa järjesti harrastetoimintaa, jossa mukana oli yli 17 000 lasta. Toiminnan määrä on noussut edellisvuodesta yli 1 500:lla, ja uusia toteuttajaseurojakin on tullut lisää.

Vesirallilaisten ja Tekniikkarallilaisten (tmv uinnin lajikoulu) määrät ovat vuodessa lisääntyneet yli 1 300 lapsella, ja vuoteen 2012 lisäystä on tullut yli 2500 harrastajaa. Vesirallin kohdalla järjestävien seurojen määrä on lievässä nousussa vuodesta 2012 lähtien, kun taas Tekniikkarallin tmv kohdalla järjestävien seurojen määrä on kääntynyt laskuun, vaikkakin osallistujamäärät ovat nousussa. Järjestävien seurojen kohdalla yhtenä vaikuttavana tekijänä ovat vuoden 2014 aikana yhdistyneet seurakuntat.

Taulukossa 1 olevien toimintojen lisäksi (kohta ”Muut”) vastaajat mainitsivat järjestävänsä muun muassa erimittaisia liikuntaleirejä, vesipelastuskerhoja, iltapäiväkerhotoimintaa, erilaisia yhteistyökokeiluja kaupungin kanssa, sukelluskouluja ja EasySwim-toimintaa (osa oli kirjannut tämän Vesitaiturit-ikäisten uintitoimintaan, osa kohtaan ”Muut”).

Taulukko 1. Lasten ja nuorten harrastetoiminta seuroissa vuonna 2013 (n=104) ja 2014 (n=106)

LAPSET JA NUORET (18v ja alle)	Harrastajamäärä 2013	Järjestävät seurat % 2013	Harrastajamäärä 2014	Järjestävät seurat % 2014	Harrastajamäärien muutos vuoteen 2013
Vauva- ja perheuinti (vauvat, lapset)	1740	18 %	1 849	19 %	6 %
Vesitaiturit (n 3-7v uintitoiminta, esim. Vesipeuhula, uimakoulut)	15 726	59 %	17 279	62 %	10 %
Vesiralli	7 087	61 %	8 129	62 %	15 %
Tekniikkaralli tmv uinnin lajikoulu	4 144	69 %	4444	63 %	7 %
Uimahyppyjen lajikoulu tmv	1 138	12 %	1241	13 %	9 %
Taitouinnin lajikoulu tmv	164	8 %	170	6 %	4 %
Vesis tmv vesipallon lajikoulu	271	10 %	237	9 %	-13 %
Harrasteryhmät	2 276	62 %	2563	63 %	13 %
Vammais-/erityisryhmät	215	15 %	228	16 %	6 %
Muut	975	14 %	1174	19 %	20 %
Yhteensä	33 736		37314		

3.2. Aikuisten kunto- ja terveystoiminta

Seurojen järjestämään aikuisten kunto- ja terveystoimintaan osallistui 9 563 henkilöä, joista 72 prosenttia (6 889 henkilöä) oli seuran jäseniä. Harrastajien määrä on edellisvuodesta noussut lähes 1 700 henkilöllä, samoin seuran jäsenten osuus on noussut, vuonna 2013 jäseniä näistä harrastajista oli 67 prosenttia. Määrällisesti suurimmat nousut ovat tapahtuneet vauva- ja perheintiin osallistuvissa sekä vesivoimistelussa ja HydroBicissa. Aikuisten tekniikkaryhmiä järjestää yhä useampi seura, nyt jo lähes puolet (48%) vastaavista seuroista. Kohtaan ”Muut” oli kirjattu mm triathlon, yksityistunnit, sukelluskoulut, uimahyppy- ja taitouintikurssi.

Taulukko 2. Aikuisten kunto- ja terveystoiminta seuroissa vuonna 2013 (n=104) ja 2014 (n=106)

AIKUISTEN KUNTO- JA TERVEYSTOIMINTA	Harrastajamäärä 2013	Järjestävät seurat % 2013	Harrastajamäärä 2014	Järjestävät seurat % 2014	Harrastajamäärien muutos vuoteen 2013
Vauva- ja perheinti (toiminnassa mukana olevien aikuisten määrä)	1 786	18 %	2 770	19 %	55 %
Aikuisten uimakoulut	989	32 %	1 065	30 %	8 %
Aikuisten tekniikkaryhmät (esim. Ui Kunnolla-kurssi)	2 058	41 %	2 051	48 %	0 %
Vesivoimistelu ja HydroBic	1 074	20 %	1 562	17 %	45 %
Vesijuoksu	206	6 %	180	3 %	-13 %
Harraste- ja kuntoryhmät	951	49 %	1 168	47 %	23 %
Avantouinti	575	8 %	482	5 %	-16 %
Vammais-/erityisryhmät	18	3 %	20	5 %	11 %
Muut	217	11 %	265	13 %	22 %
Yhteensä	7 874		9 563		

3.2. Seurojen tarjoamat palvelut muille tahoille

Kyselyssä kartoitettiin myös seurojen tarjoamia palveluita muille kuin seuran jäsenille. Lähes neljäsosa tarjosi toimintaa kouluille (24 %) tai yrityksille (23 %). Eri kohderyhmille tarjottava toiminta on lisääntynyt voimakkaasti, esimerkiksi kouluille tarjottavan toiminnan piiriin on vuodessa tullut lisää 9 000 oppilasta. Yhteensä muille tahoille järjestettävän toiminnan piiriin on vuodessa tullut reilut 12 500 liikkujaa. Yli viidennes seuroista (22 %) tarjosi palveluja muille ryhmille, joihin kuuluivat mm muiden lajien seurat, muut yhdistykset, yksityiset henkilöt, erilaiset kunnan/kaupungin yhteistyömallit, tapahtumiin liittyvät toiminnot.

Taulukko 3. Seurojen tarjoamat vesiliikuntapalvelut muille tahoille (n=106)

Taho	Osallistujien määrä 2013	Palvelua tarjoavat seuravat % 2013	Osallistujien määrä 2014	Palvelua tarjoavat seuravat % 2014	Osallistujamäärien muutos vuoteen 2013
Koulut	18 857	20 %	27 973	24 %	33 %
Päiväkodit tai esiopetusryhmät	558	5 %	3 338	7 %	83 %
Yritykset	341	21 %	2 330	23 %	85 %
Muut ryhmät	2 332	33 %	1015	22 %	-130 %
Yhteensä	22 088		34656		

4. Seurojen kilpailullinen uintiurheilutoiminta

Uimaseuroissa kilpailulajeina ovat uinti, vesipallo, uimahypyt ja taitouinti. Lisäksi kesällä järjestetään avo-vesiuinnin SM-kilpailut. Kilpailulajit muodostavat liiton kilpailullisen harrasteliikunnan toimintasisällön. Taulukossa 4 on listattu lajeittain harrastajien määrät.

Taulukko 4. Urheilijamäärät kilpailullisessa harrasteliikunnassa

Laji	Alle 13v	Seurojen määrä	13-18v	Seurojen määrä	19v ja yli	Seurojen määrä	Kilpaurheilijoita yhteensä / laji
Uinti	2100	100	2459	100	1076	97	5635
Uimahypyt	119	11	83	14	45	10	247
Taitouinti	34	13	80	7	5	4	119
Vesipallo	21	9	224	12	169	13	414
Yhteensä ikäryhmittäin	2274	102	2846	103	1295	106	6415
sisältäen							
Vammaisurheilijat			24	9	38	13	62
Masters-urheilijat, uinti					898	66	898
Masters-urheilijat, uimahypyt					34	8	34
Masters-urheilijat, taitouinti					2	2	2
Masters-urheilijat, vesipallo					169	8	169

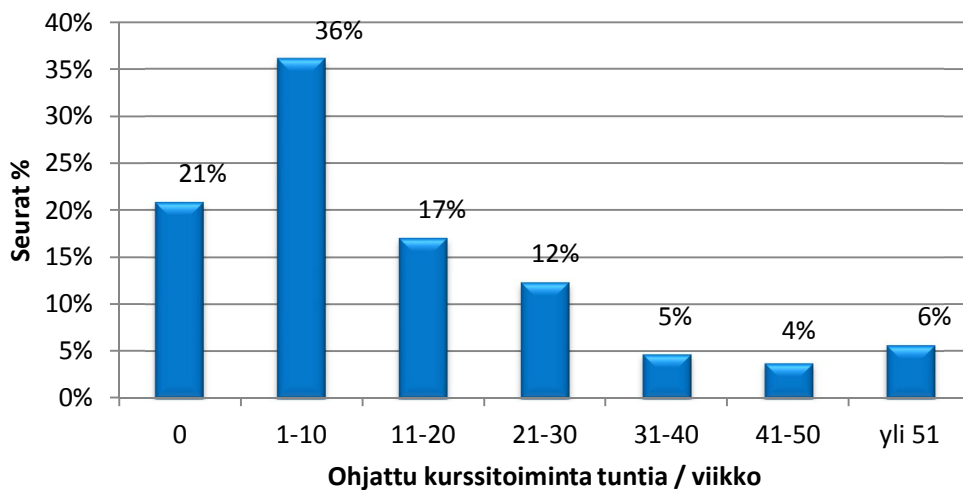
Eri lajien urheilijamäärätietojen lähteenä on lisenssirekisteri. Vammais- ja masters-urheilijoiden tiedot ovat seurojen antamia tietoja seurakyselyssä (n=106).

5. Seurojen toimintamäärät

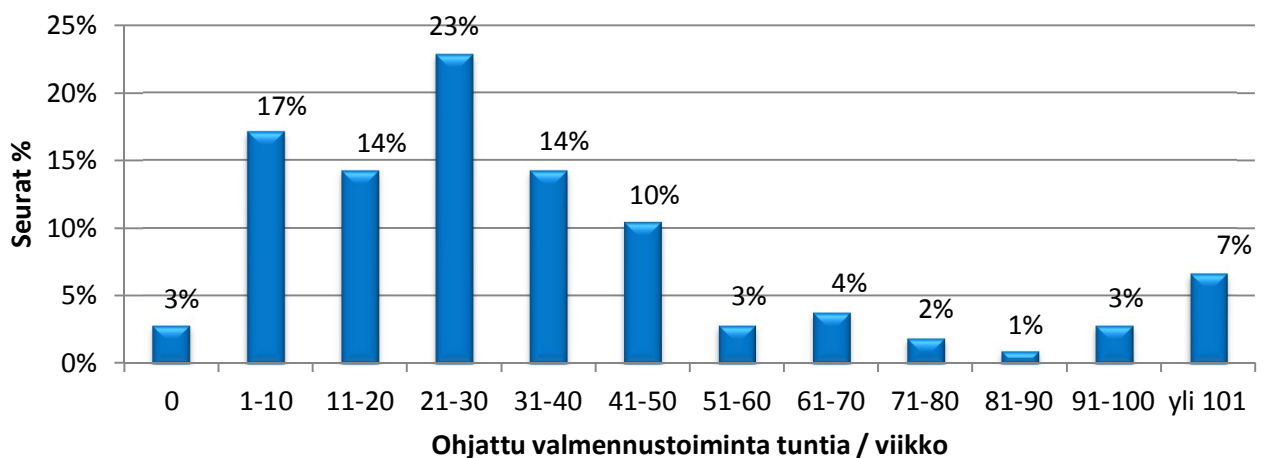
Seuroja pyydettiin arvioimaan tuntimääräisesti viikoittaista ohjattua toimintaansa. Toiminta oli jaoteltu ohjattuun kurssitoimintaan, valmennustoimintaan altaalla sekä oheisharjoitteluun muualla kuin altaalla.

Reilulla viidenneksellä (21%) seuroista ei ollut lainkaan kurssitoimintaa. Yli puolet seuroista (53%) järjesti ohjattua kurssitoimintaa 1-20 viikkotuntia. Yli 51 viikkotuntia järjestäviä seuroja oli 6 prosenttia. Kurssitoimintaa järjestävien seurojen määrä on nousussa, vuonna 2012 noin 68 prosenttia (70 seuraa) vastanneista seuroista järjesti kurssitoimintaa, kun vuonna 2014 järjestäviä seuroja oli jo 79 prosenttia (84 seuraa).

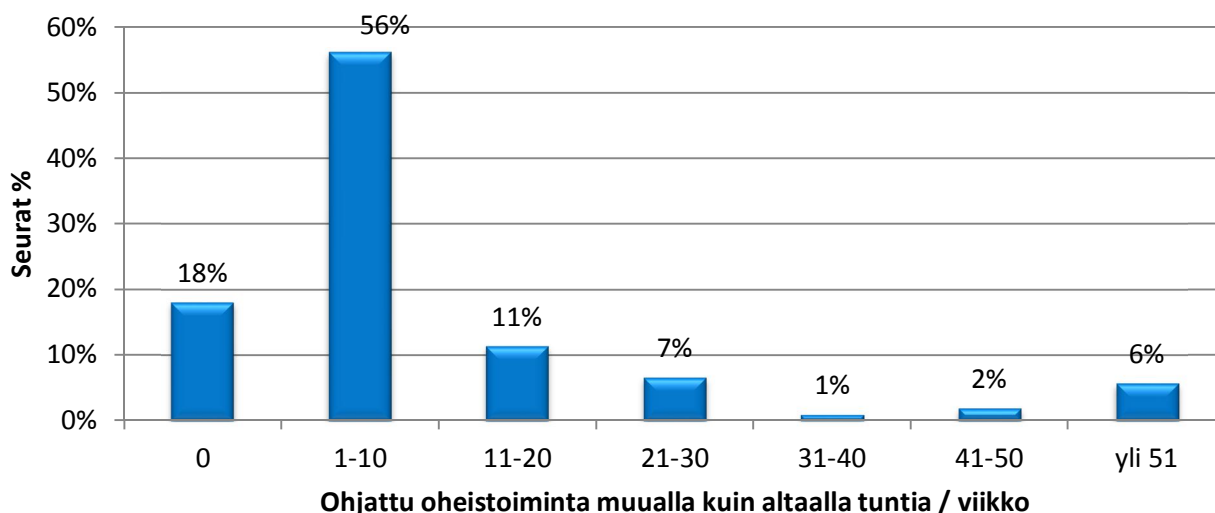
Kuvio 5. Seurojen järjestämä kurssitoiminta (tuntia/viikko) vuonna 2014 (n=106)

Reilusti yli puolet (57%) seuroista järjesti ohjattua valmennustoimintaa 30 tuntia tai vähemmän viikossa. Toisaalta neljäsosa (20%) seuroista ilmoitti järjestävänsä valmennusta yli 51 tuntia viikossa. Tässä seurojen määrä on laskussa, kun edellisvuonna yli 51 tuntia viikossa valmennusta järjesti 27 prosenttia seuroista. Enimmillään valmennusta järjestettiin yli 101 viikkotuntia (7%).

Kuvio 6. Seurojen järjestämä ohjattu valmennustoiminta (tuntia/viikko) vuonna 2014 (n=106)

Ohjatun oheistoiminnan järjestäminen seuroissa on pysynyt samankaltaisena kuin edellisvuosinakin. Yhteensä 74 prosenttia ilmoitti järjestävänsä ohjattua oheistoimintaa viikossa 10 tuntia tai vähemmän. Alle viidennes (19 %) seuroista järjesti oheisharjoittelua 11-40 viikkotuntia (27 % vuonna 2013). Toisaalta kuusi seuraa järjesti oheisharjoittelua yli 51 viikkotuntia, mikä on lisäystä edellisiin vuosiin (vuonna 2013 1%).

Kuvio 7. Seurojen järjestämä ohjattu oheistoiminta muualla kuin altaalla (tuntia/viikko) vuonna 2014 (n=106)

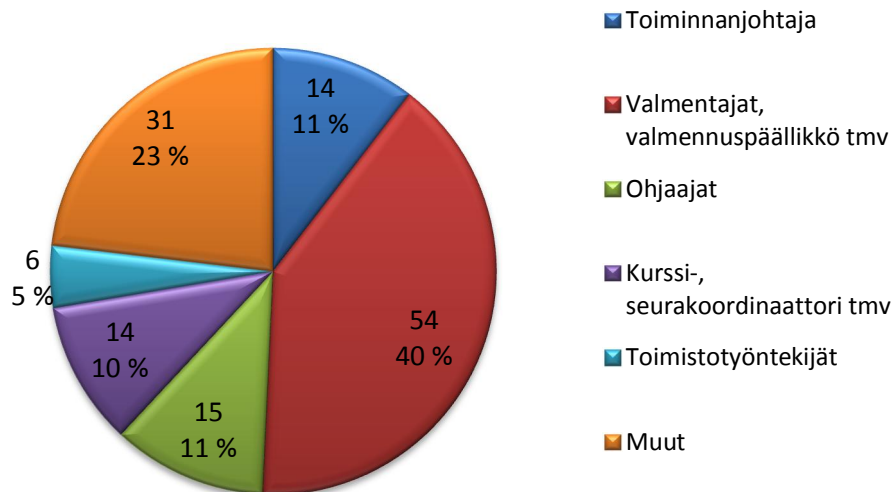
6. Seurojen työntekijät ja vapaaehtoiset

Seuroja pyydettiin kirjaamaan toiminnassa mukana olevien päätoimisten, osa-aikaisten ja vapaaehtoisten määrät jaoteltuna eri rooleihin. Henkilömäärien vertailua voidaan tehdä vuodesta 2012 lähtien, ja päätoimisten kohdalla pidemmältäkin ajalta. Vertailut antavat hyvää tietoa siitä, mihin suuntaan seurat ovat toimijoidensa kohdalla menossa. Määrätiedot ovat myös mielenkiintoisia vertailussa muiden lajien vastaavien tietojen kanssa. Tuloksissa on myös ensi kertaa vertailtu vapaaehtoisten määrää suhteessa seuran kokoon.

6.1. Päätoimiset työntekijät

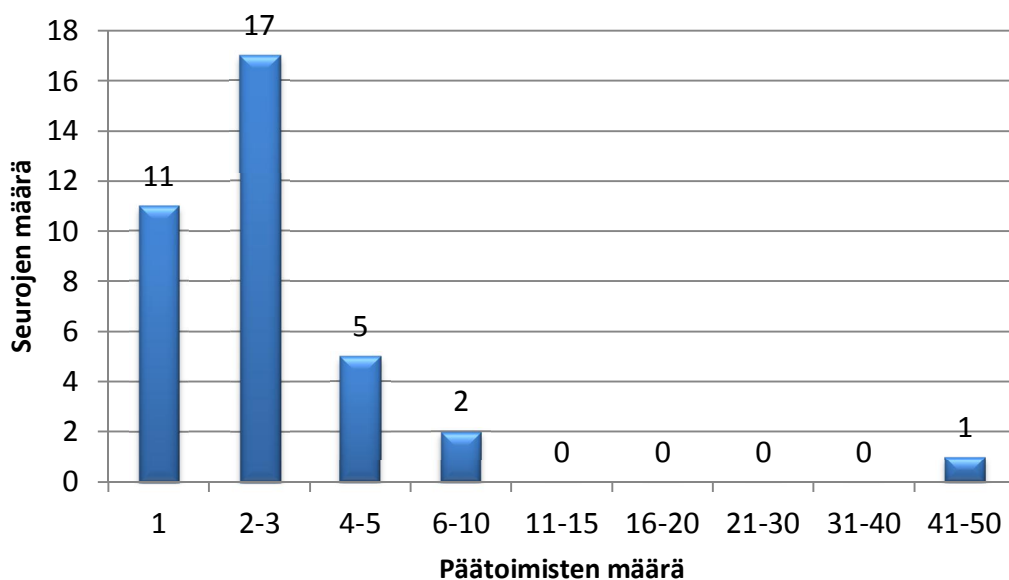
Vuonna 2014 työllistettiin 36 seurassa yhteensä 134 päätoimista työntekijää. Määrä on laskenut edellisestä vuodesta kolmella henkilöllä (vuoden 2013 korjattu päätoimisten määrä 137) ja yhdellä seuralla. Vuonna 2007 päätoimisia oli seuroissa 83 henkilöä, eli päätoimisten määrä seitsemän vuoden aikana lisääntynyt 51 henkilöllä.

Seurojen määrässä on huomioitava vuoden 2014 aikana yhdistyneet seurakunnat ja niiden vaikutus tähän lukuun. Seurojen päätoimisista 40 prosenttia (54 henkilöä) toimi valmentajana, valmennuspäällikkönä tai muussa vastaavassa toimessa ja 11 prosenttia (15 henkilöä) ohjaajana. Toiminnanjohtajia oli 11 prosenttia (14 henkilöä), sekä 23 prosenttia (31 henkilöä) toimi muissa tehtävissä.

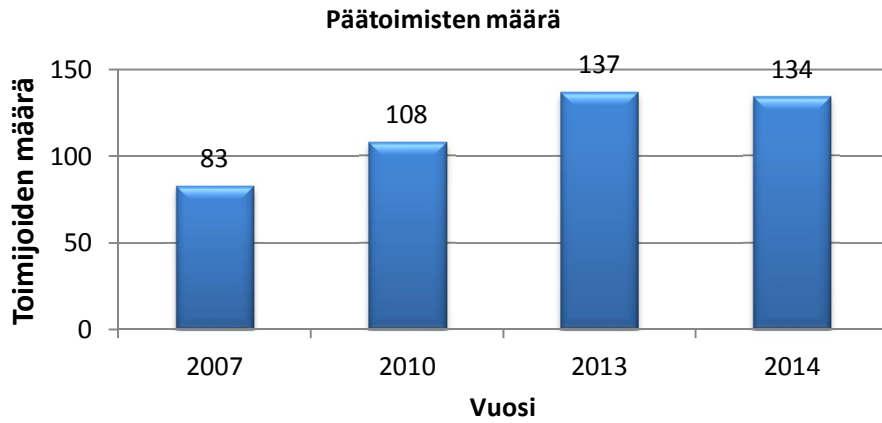

Kuvio 8. Seurojen päätoimiset vuonna 2014, yhteensä 134 henkilöä (n=106)

Päätoimisia on palkattu 36 seuraan. Vajaalla kolmanneksella (31 %) näistä seuroista oli yksi päätoiminen henkilö, 47 prosentilla päätoimisia oli kaksi tai kolme. Yhdellä seuralla päätoimisia oli yli 10. Päätoimisia valmentajia ja valmennuspäälliköitä oli 29 seurassa. 14 seurassa oli palkattuna enemmän kuin yksi valmentaja tai valmennuspäällikkö. Päätoimisia ohjaajia oli neljässä seurassa, joista yhdessä oli palkattu enemmän kuin yksi päätoiminen ohjaaja. 12 seurassa oli palkattuna kurssi- tai seurakoordinaattori tmv ja kuudessa seurassa päätoimisia oli palkattuna muihin tehtäviin. 12 seurassa oli palkattuna kurssi- tai seurakoordinaattori tmv ja kuudessa seurassa päätoimisia oli palkattuna muihin tehtäviin.

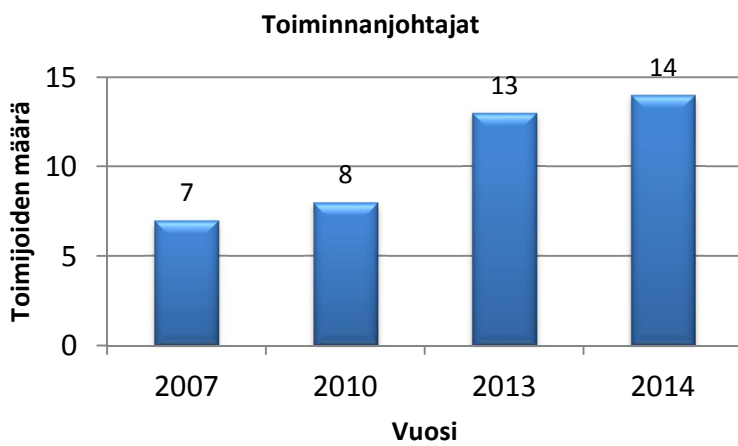

Kuvio 9. Päätoimisten jakaantuminen seurojen kesken (n=36)

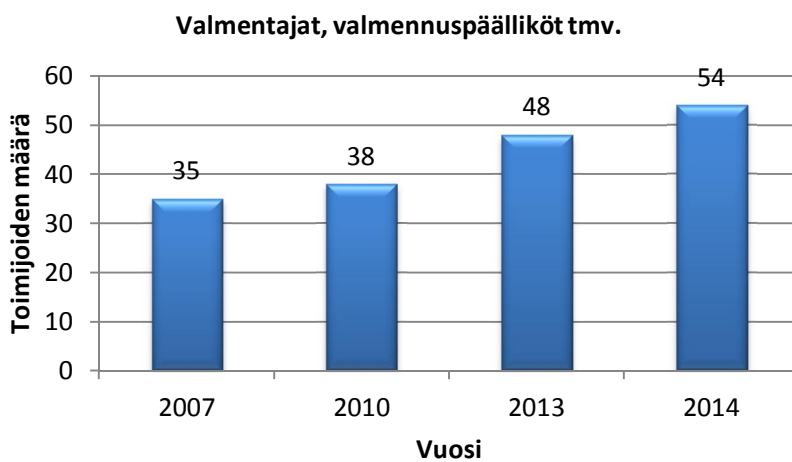

Kuvio 10. Päätöimisten määrien vertailua eri vuosilta

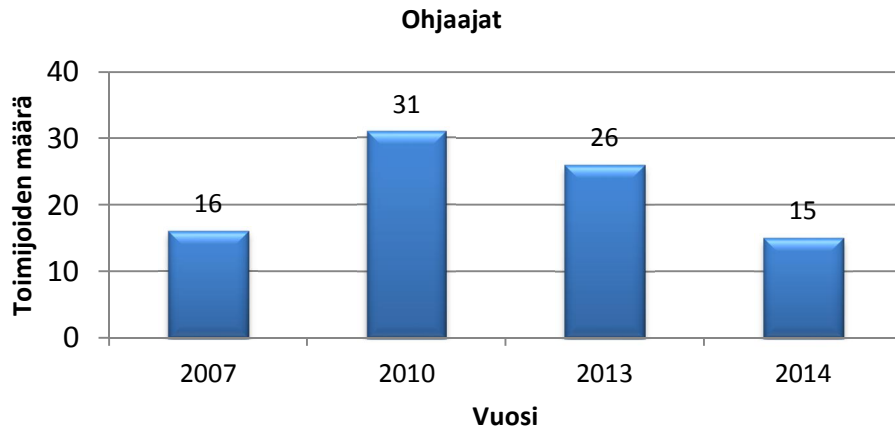
Kuvioissa 11-14 on kuvattu eri toimijaryhmien päätöimisten määrien kehittymistä eri vuosina.

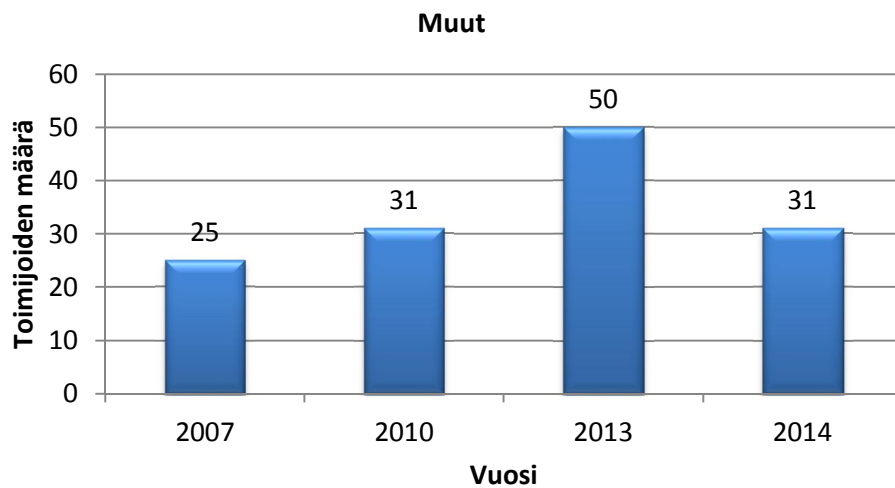
Kuvio 11. Päätöimisten toiminnanjohtajien määrien vertailua eri vuosilta

Kuvio 12. Päätöimisten valmentajien, valmennuspäälliköiden tmv. määrien vertailua eri vuosilta

Kuvio 13. Päätoimisten ohjaajien määrien vertailua eri vuosilta

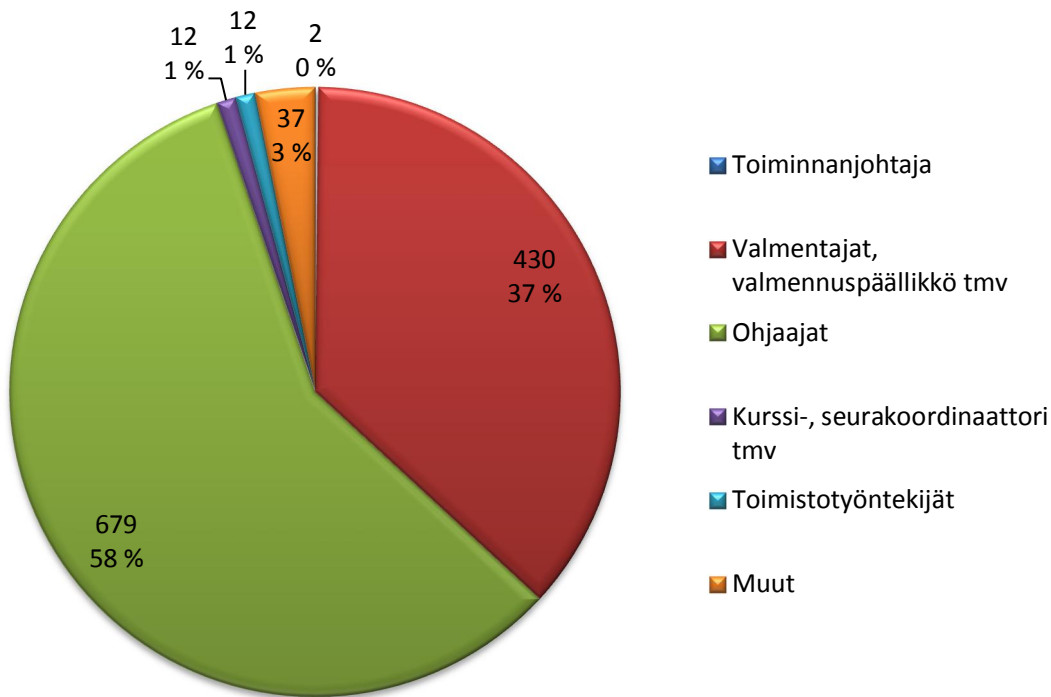

Kuvio 14. Muiden päätoimisten määrien vertailua eri vuosilta

Seuroilta kysyttiin myös, onko heillä tavoitteissa lähivuosina palkata päätoimisia työntekijöitä. Vajaalla kolmanneksella (31 %) seuroista oli tavoitteena uuden henkilön palkkaus. Valmennustoimintaan (esim. päävalmentaja, valmennuspäällikkö, valmentaja) tavoiteltiin palkkausta 14 seurassa ja toiminnanjohtajan rooliin kuudessa seurassa. Seura-/kurssikoordinaattorin, seuratyöntekijän tms. tehtävään tavoiteltiin palkkausta 13 seurassa. Lisäksi mainittiin useampien eri tehtäväkuvien yhdistelemistä yhdelle päätoimiselle. Lähivuosina päätoimisen palkkaamista aikovista 33 seurasta 13 oli sellaista, joilla ei tällä hetkellä ole yhtään päätoimista palkattua henkilöä. Edellisvuoden kyselyssä 13 sellaista seuraa, jolla ei ollut yhtään päätoimista, kirjasi tavoitteekseen päätoimisen työntekijän palkkaamisen lähivuosina. Näistä neljä seuraa on onnistunut tavoitteessaan kuluneena vuonna.

6.2. Osa-aikaiset työntekijät

Osa-aikaisia työntekijöitä seuroissa oli yhteensä 1 172 henkilöä. Kysymyksenasettelussa määriteltiin osa-aikainen työntekijä sellaiseksi ohjaajaksi, valmentajaksi tai muuksi seuratyöntekijäksi, joka saa palkkaa tai palkkiota esimerkiksi tuntipohjaisesti. Yli puolet (58 %) seurojen osa-aikaisista työntekijöistä oli ohjaajia ja reilu kolmannes (37 %) valmennustyötä tekeviä. Edellisvuoteen verrattuna osa-aikaisten määrä on lisääntynyt 48 henkilöllä.

Kuvio 15. Seurojen osa-aikaiset työntekijät, yhteensä 1 172 henkilöä (n=106)

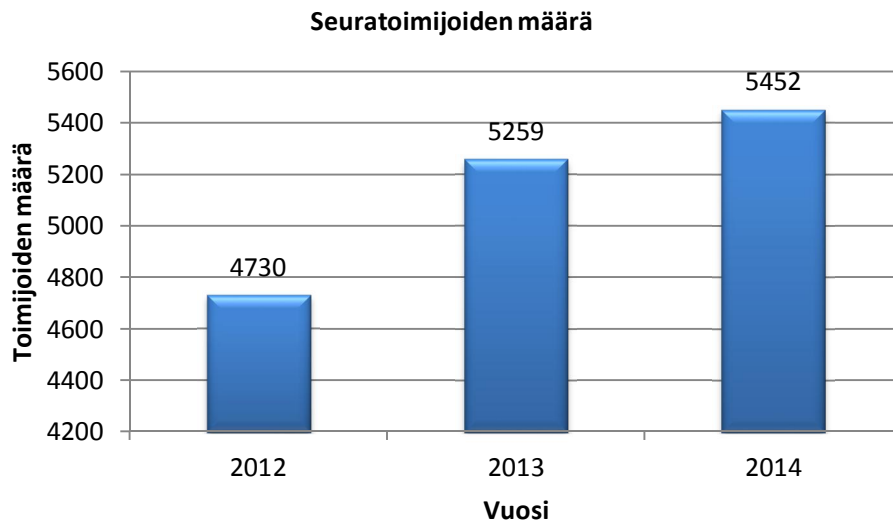
Osa-aikaisia valmentajia ja valmennuspäälliköitä oli 43 seurassa. Näistä 19 seurassa oli yhdestä viiteen osa-aikaista valmentajaa tai valmennuspäällikköä, 12 seurassa heitä oli kuudesta kymmeneen henkilöä ja kahdeksalla seuralla heitä oli osa-aikaisena yli 20. Enimmillään osa-aikaisia valmentajia tai valmennuspäälliköitä oli seurassa 50. Osa-aikaisia ohjaajia oli myös 43 seurassa. Näistä 23 seurassa osa-aikaisia ohjaajia oli kymmenen tai sitä vähemmän. Viidessä seurassa heitä oli yli 30, enimmillään 80 yhdessä seurassa.

6.3. Vapaaehtoiset seuratoimijat

Seuroja pyydettiin kirjaamaan toiminnassa mukana olevien vapaaehtoisten määrä jaoteltuna ohjaajiin/valmentajiin sekä muihin seuratoiminnassa mukana oleviin. Uimaseurojen toiminnassa oli mukana yhteensä 4 146 vapaaehtoista henkilöä, joista 921 henkilöä (22 %) ohjaajana tai valmentajana, ja 3 225 (78 %) muussa toiminnassa mukana olevia (esim. johtokunta/hallitus, kilpailutoimitsijat, muut aktiiviset). Vapaaehtoisten määrä on edellisistä vuosista lisääntynyt, luvun ollessa vuonna 2012 3 599 henkilöä ja vuonna 2013 3 974 henkilöä.

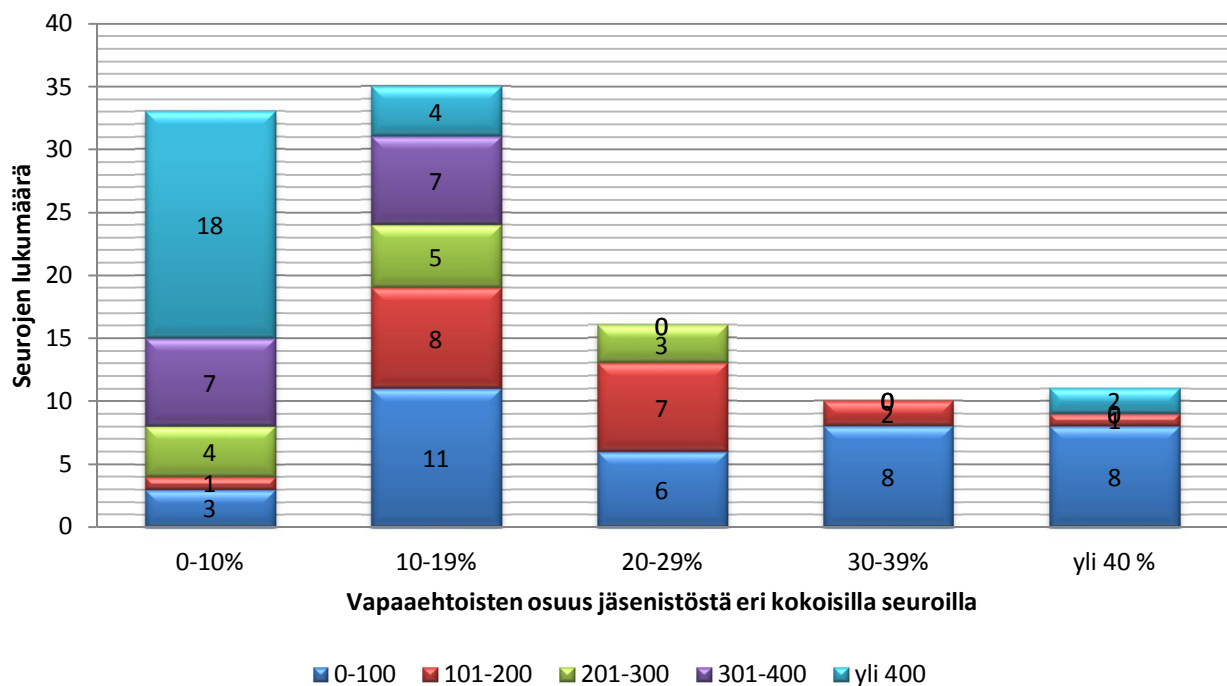
Eri tavoin palkattuja valmentajia ja ohjaajia oli seuroissa yhteensä 1 178 henkilöä. Vastaavien vapaaehtoisten lukumäärä oli 921, joten yhteensä valmentajia ja ohjaajia oli seuroissa 2 099 henkilöä. Määrä on muuttaman viime vuoden aikana pysynyt lähes samana.

Kaikkiaan seuratoimijoita (palkatut ja vapaaehtoiset) oli mukana seurojen toiminnassa 5 452 henkilöä. Toimijoiden määrä on kahdessa vuodessa noussut 722 henkilöllä.

Kuvio 16. Seuratoimijoiden kokonaismäärän vertailua eri vuosilta

Seurojen vapaaehtoisten toimijoiden määrää tarkasteltiin suhteessa seurojen jäsenmäärään. Mitä suurempi seura on kyseessä, sitä vähemmän sillä on vapaaehtoisia toimijoita suhteessa jäsenmäärään.

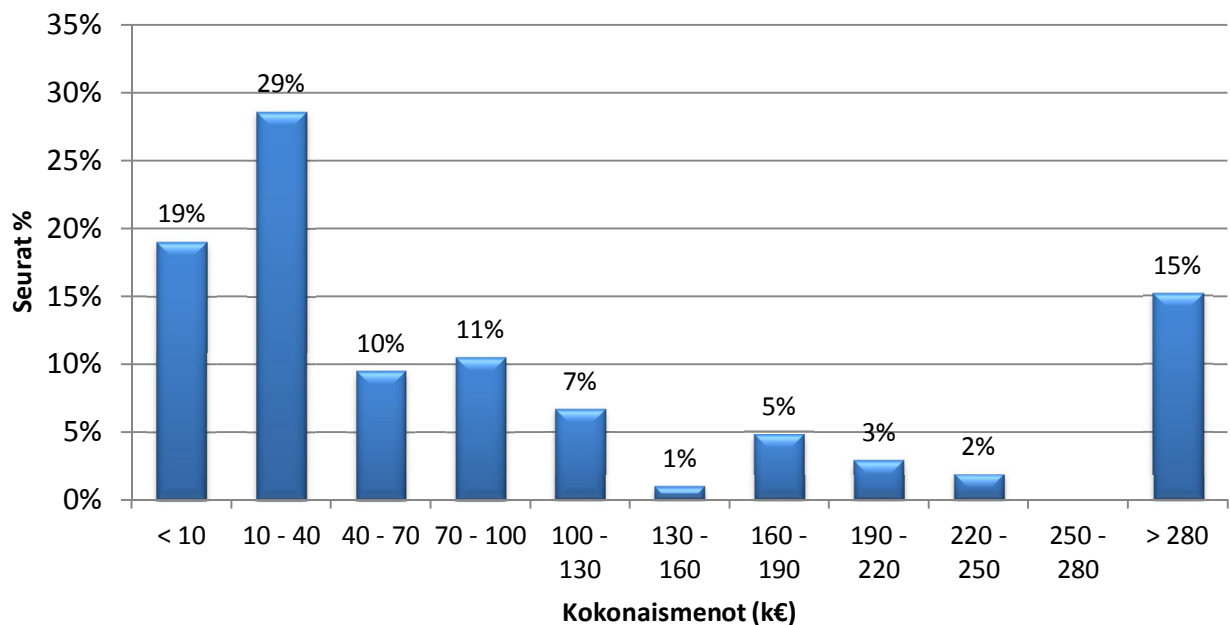

Kuvio 17. Seurojen vapaaehtoisten toimijoiden määrä suhteessa kyseisten seurojen jäsenmäärään (n=106). Luokitteluna on käytetty seurojen jäsenmäärää.

7. Seurojen taloustiedot

Seuroja pyydettiin arvioimaan vuoden 2014 taloustietojansa kahdessa kohdassa: kokonaismenot sekä kunnalta saadun avustuksen määrä.

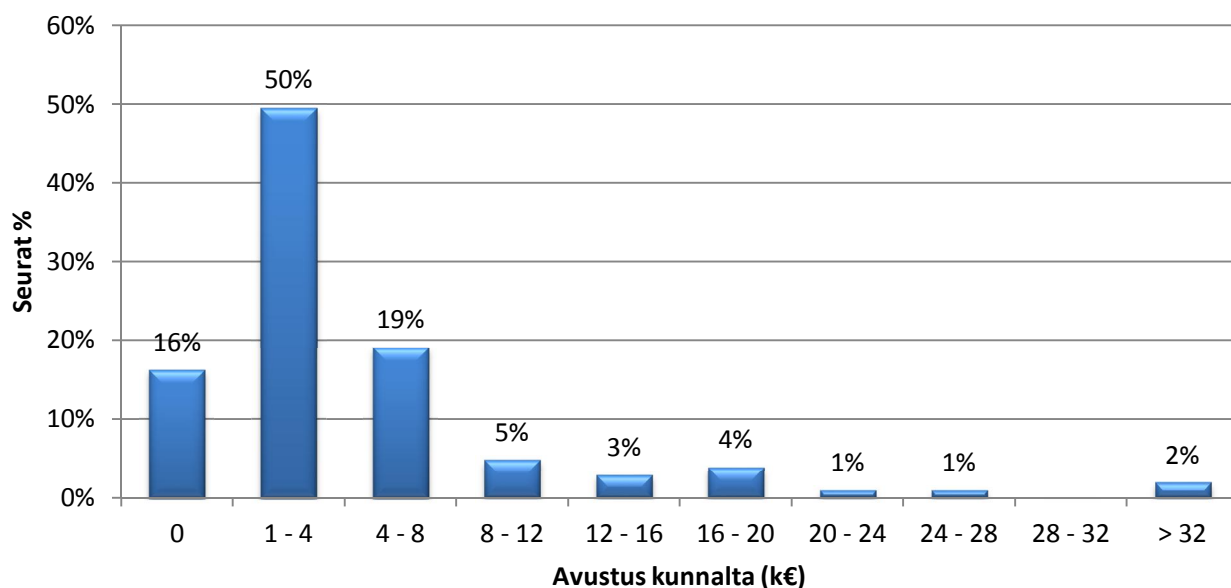
Lähes viidesosalla (19 %) seuroista menot olivat alle 10 000€, kun taas suurimmat kokonaismenot, yli 280 000€ oli 15 prosentilla seuroista. Edelliseen vuoteen verrattuna yhä useammalla seuralla menot ovat korkeimmassa luokassa: vuonna 2013 yli 280 000€ menot olivat 10 prosentilla seuroista, kun vuonna 2014 tässä luokassa oli 15 % seuroista.

Kuvio 18. Seurojen kokonaismenot vuonna 2014 (n=106)

Kokonaismenojen lisäksi seuroja pyydettiin kirjaamaan kunnalta saamansa avustuksen määrä. Tässä tulee huomioida se, että kyselyssä kysyttiin ainoastaan saatua rahallista avustusta, ei muita mahdollisia tukia (esim. tuki allasmaksuihin, koulutustuet tms). Puolet seuroista (50%) sai kunnalta avustusta 1 000-4 000€, kun taas suurimpia avustuksia, yli 28 000€ sai kaksi prosenttia seuroista. Toisaalta 16 prosenttia seuroista ilmoitti, etteivät saa kunnalta lainkaan rahallista avustusta. Vuonna 2012 ilman rahallista avustusta oli jäänyt 12 prosenttia seuroista, vuonna 2013 13 prosenttia seuroista. Suurimpia avustuksia sai vuonna 2012 neljä prosenttia seuroista, viimeisen kahden seurantavuoden aikana luvun ollessa kaksi prosenttia. Yhä useampi seura jää siis täysin ilman kunnan rahallista avustusta.

Kuvio 19. Seurojen saamien avustusten määrä kunnilta vuonna 2014 (n=106)

8. Seurojen käyttämät Uimaliiton palvelut

Kyselyssä listattiin Uimaliiton seuroillensa tarjoamat palvelut, ja seura merkitsi ne, joita se käyttää. Blue-Card -lisenssin haltijoita on lähes jokaisessa seurassa (97 %). Suuri käyttöaste (83 %) oli Uimaliiton tarjoamilla koulutuksilla. Yli puolet seuroista (59 %) käytti Uimaliiton tarjoamia seuravakuutuksia (yhtä tai useampaa seuraavista: Uimakouluvakuutus, Aikuisten kuntoliikuntavakuutus, Matkavakuutus). Pisara-palvelua käyttäviä seuroja on vuodessa tullut lisää yhdeksän, palvelua käyttävien seurojen osuuden ollessa nyt 42 %.

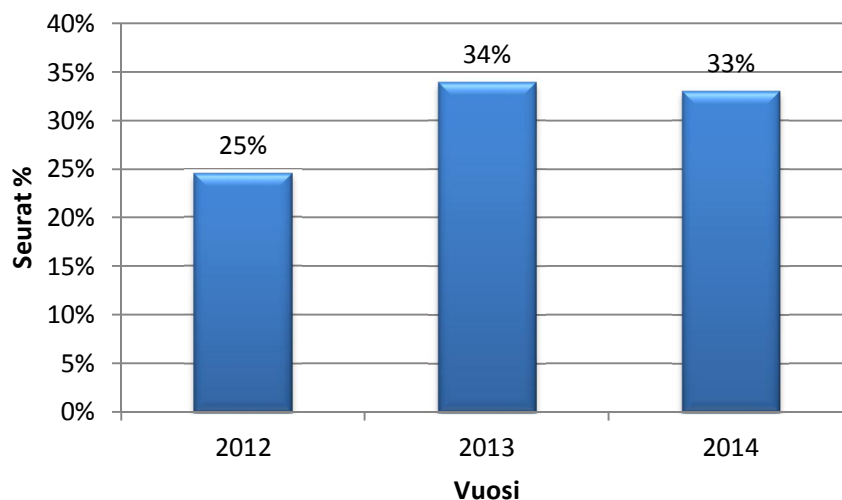
Taulukko 5. Seurojen käyttämät Uimaliiton palvelut (v 2012 n=103, v 2013 n=104, v 2014 n=106)

Uimaliiton palvelu	Palvelua käyttävät seurat % 2012	Palvelua käyttävät seurat % 2013	Palvelua käyttävät seurat % 2014
Ohjaaja-, valmentaja- tai tuomari/toimitsijakoulutus	82 %	83 %	83 %
Seuravakuutukset	63 %	57 %	59 %
BlueCard -lisenssi	60% *	96 %	97 %
Vesipetovakuutus	23% *	35 %	31 %
Uinnin LiveTiming -tulospalvelu	49 %	45 %	51 %
Pisara-palvelu	ei kysytty	35 %	42 %
Vesitaiturit -vihko ja tarrat	20 %	16 %	20 %
Vesiralli -vihko	37 %	31 %	32 %
Vesiralli -pinssit	44 %	37 %	39 %
Tekniikkaralli -vihko	23 %	17 %	25 %
100 sku -mitali	10 %	13 %	15 %
Luokkamitalit	22 %	20 %	21 %
Ansiomerkit, plaketit, viiri	22 %	17 %	14 %
Seuraleijona	22 %	19 %	16 %

Seuroilta kysyttiin myös osallistumista vuoden 2014 Ui Kesäksi Kuntoon kampanjaan. Kaikkiaan 23 uimaseuraa oli mukana uudessa seurasarjassa, ja kahdeksan seuraa ilmoitti olleensa mukana uimahallin kampanjassa.

9. Seurojen strategiat, kehitysprosessit ja koulutussuunnitelmat

Kyselyssä selvitettiin, onko seuroilla olemassa strategiaa tai pitkän tähtäimen suunnitelmaa. Kolmanneksella (33 %, 35 seuraa) seuroista tällainen oli kirjattuna. Lähes puolella (46 %) näistä seuroista strategiakausi oli loppumassa vuoteen 2015 tai 2016 mennessä, kun taas viidenneksellä (7 seuraa) seuroista strategia yltää vuoteen 2020 saakka.

Kuvio 20. Seurojen strategiat vuosina 2012-2014 (v 2012 n=103, v 2013 n=104, v 2014 n=105)

Seuroilta kysyttiin, onko heillä parhaillaan käynnissä jokin kehitysprosessi tai -hanke: 42 prosenttia seuroista (45 seuraa) ilmoitti olevansa mukana jossain kehitysprosessissa. Kymmenen seuraa mainitsi kehitysprosessinsa liittyvän jollain tavalla seuran ja seuratoiminnan kehittämiseen, kuten Sinettiseuraprosessi, viestinnän kehittäminen, palveluiden sähköistäminen, uusien jäsenten rekrytoiminen tai tulevaan työntekijän palkkaukseen valmistautuminen. Strategiatyöhön liittyvä prosessi oli meneillään kuudella seuralla. Valmennukseen, uimakoulutoimintaan tai kilpailutoimintaan liittyviä kehitysprosesseja oli kuudella seuralla. Lisäksi mainittiin mm. erilaisia meneillään olevia yhteistyöhankkeita eri toimijoiden kanssa.

Oman Seuran Analyysin oli tehnyt 11 seuraa (10 %), ja 18 seuraa (17 %) ilmoitti aikovansa toteuttaa analyysin vuoden 2015 aikana. 59 seuran (56 %) toimijat, ohjaajat tai valmentajat olivat osallistuneet liikunnan aluejärjestöjen koulutuksiin. Yhteensä näihin koulutuksiin osallistuneita oli 326 henkilöä.

Kyselyssä selvitettiin, onko seuroilla olemassa ohjaajille/valmentajille tehtyä koulutussuunnitelmaa, ja jos on, niin minkälainen. Yli puolella (56 %) seuroista ei ollut toimijoilleen minkäänlaista koulutussuunnitelmaa. Yleisellä tasolla kirjattu koulutussuunnitelma oli 33 prosentilla seuroista, ja 12 prosentilla seuroista ohjaajille tai valmentajille oli henkilökohtainen kehityssuunnitelma. Henkilökohtaisten kehityssuunnitelmien teko on lisääntynyt, vuonna 2013 niitä tehtiin kuudessa prosentissa seuroista. Koulutussuunnitelmien tekeminen kokonaisuudessaan on seuroissa lisääntynyt, vuonna 2014 suunnitelmia tekeviä seuroja on 14 enemmän kuin vuotta aiemmin.

10. Seurojen käyttämät palautekyselyt sekä huomioiminen ja palkitseminen

Seuroilta pyydettiin tietoa heidän käyttämistään palaute- tai tyytyväisyyskyselyistä eri kohderyhmille. Yhteensä 16 seuralla (2012 10 seuralla, 2013 15 seuralla) oli käytössään kyselyt kaikille mainituille ryhmille (kurssitoiminnassa mukana olevat, valmennusryhmäläiset, edellisten vanhemmat tai huoltajat, seuratoimijat), kun taas 59 seuralla (56 %) ei ollut käytössään mitään kyselyitä. Eniten kyselyjä käytettiin valmennusryhmäläisille (33 %) sekä kurssitoiminnassa olevien harrastajien vanhemmille tai huoltajille (32 %). Kyselyjen käyttö on noussut kaikkien muiden kohderyhmien paitsi seuratoimijoiden kohdalla. Tässä tulee kuitenkin huomioida vuoden 2014 aikana yhdistyneiden seurojen vaikutus.

Taulukko 6. Seurojen käyttämät palaute- tai tyytyväisyyskyselyt eri henkilöryhmille (v 2012 n=103, v 2013 n = 104, v2014 n=106)

Henkilöryhmä	Seura (%) 2012	Seura (%) 2013	Seura (%) 2014
Kurssitoiminnassa tai valmennusryhmissä olevien vanhemmat/huoltajat	27 %	31 %	32 %
Valmennusryhmäläiset	26 %	24 %	33 %
Kurssitoiminnassa mukana olevat	21 %	26 %	31 %
Seuratoimijat	17 %	19 %	18 %

Seuroja pyydettiin kirjaamaan, mitä henkilöryhmiä ne huomioivat tai palkitsivat. Viisi seuraa (5 %) ilmoitti huomioivansa kaikkia kysytyjä henkilöryhmiä, 18 seuraa (17 %) huomioi kaikki muut ryhmät paitsi ryhmän ”muut”. Kymmenen seuraa (9 %) ei huomioinut mitään ryhmiä millään tavoin. Ryhmä ”muut” piti sisällään mm. yhteistyökumppanit ja uimahallin henkilökunnan.

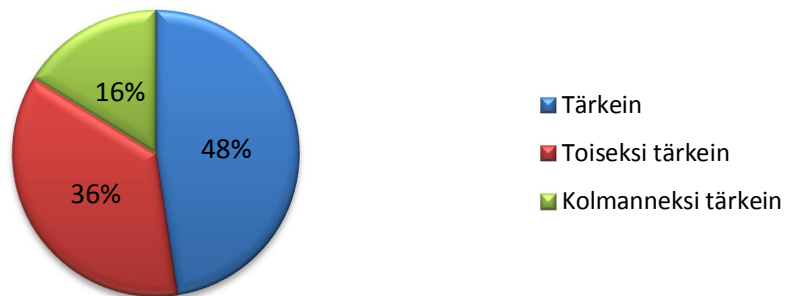
Taulukko 7. Seurojen eri henkilöryhmien huomioiminen / palkitseminen vuosina 2012 (n=104) ja 2014 (n=106)

Henkilöryhmä	Seura (%) 2012	Seura (%) 2014
Urheilijat	87 %	85 %
Valmentajat	73 %	73 %
Ohjaajat	63 %	67 %
Seuratoimijat	56 %	58 %
Vanhemmat	21	18 %
Jokin muu ryhmä	31 %	11 %

11. Seurojen ensisijainen toiminnan tavoite

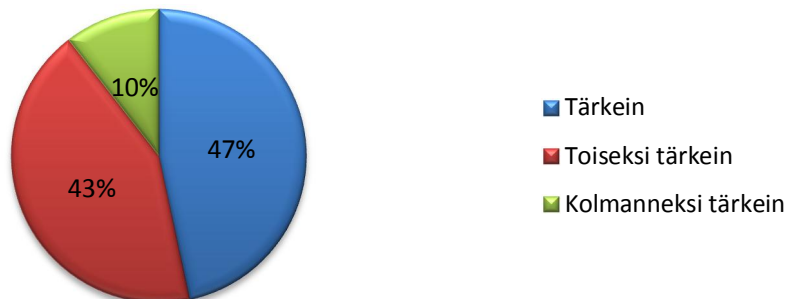
Vastaajia pyydettiin asettamaan tärkeysjärjestykseen seuran ensisijainen toiminnan tavoite. Vastausvaihtoehdot eivät olleet toisiaan poissulkevia, eli vastaajalla oli mahdollisuus valita kolmesta vaihtoehdosta useampi esimerkiksi tärkeysjärjestykseltään ensimmäiseksi. Harrasteliikunta koko elämänsäkaarella ja lasten ja nuorten kilpauintiurheilu saivat eniten mainintoja toiminnan ensisijaisiksi tavoitteiksi, kun taas huippuuintiurheilu ensisijaisena tavoitteena sai selkeästi vähiten mainintoja. Kuvioissa 21 - 23 on kuvattu eri toiminnan tavoitteet seurojen asettamane tärkeysjärjestyksineen.

Harrasteliikunta koko elämänsäkaarella

Kuvio 21. Seurojen asettama tärkeysjärjestys seuran toiminnan tavoitteelle "Harrasteliikunta koko elämänsäkaarella (lasten, nuorten ja aikuisten harraste- ja kurssitoiminta)

Lasten ja nuorten kilpauintiurheilu

Kuvio 22. Seurojen asettama tärkeysjärjestys seuran toiminnan tavoitteelle "Lasten ja nuorten kilpauintiurheilu"

Huippu-uintiurheilu

Kuvio 23. Seurojen asettama tärkeysjärjestys seuran toiminnan tavoitteelle "Huippu-uintiurheilu"

12. Yhteenveto

Uimaliiton jäsenseuroissa liikkuu ja toimii lähes 93 500 lasta, nuorta ja aikuista: 81 500 harrastajaa, 6 415 kilpailijaa ja 5 450 seuratoimijaa. Määrä on noussut vuodessa 18 000 henkilöllä. Tämä kertoo omalta osaltaan seurojen tekemästä arvokkaasta ja laadukkaasta työstä uimataidon kehittämisen parissa koko elämänsäkaarella. Vesitaituriksi uimaseurassa -konsepti nostaa jatkossa entistä enemmän esille tämän tärkeän työn sekä uimaseurojen merkityksen kansalaisten liikuttajina ja uimataidon kehittäjinä.

Lasten ja nuorten sekä aikuisharrastajien määrät seuroissa ovat nousseet. Myös toimintaa tarjoavien seurojen määrä on monin kohdin lisääntynyt. Vesitaiturit-ikäisille (3-7v) lapsille toimintaa järjestää 62 prosenttia seuroista, ja aikuisten tekniikkakursseja tarjoaa jo lähes puolet (48 %) seuroista. Uimaseurat nähdään entistä enemmän myös varteenotettavina yhteistyökumppaneina niin kunta- kuin yrityspuolellakin: seurojen toimesta lähes 28 000 koululaista saa uinninohjausta ja -opetusta, määrän ollessa yli 10 000 suurempi kuin edellisenä vuonna. Myös esiopetusryhmille järjestetään entistä enemmän toimintaa, ja yrityspuolella seurojen tarjoaman toiminnan piirissä on yli 2 000 liikkujaa enemmän kuin edellisenä vuotena. Kaikissa näissä toiminnoissa yhä useampi seura on saanut jalansijaa toimijana.

Seurojen työllistävä vaikutus jatkuu edelleen suurena. Monet nuoret saavat ensimmäiset työkokemuksensa seuransa ohjaajana tai valmentajana, ja edelleen yli 130 henkilöä tekee päätoimisesti työtä uimaseuroissa. Tarve palkkaukseen on seuroissa suuri, ja tähän tarvitaan jatkossakin apua ja tukea. Lajin parissa ja yli lajirajojen voidaan jakaa hyviä kokemuksia ja toimintamalleja seuran työnantajan roolista ja päätoimisen palkkausta suunnitteleville. Nähtäväksi jää, mihin suuntaan vuosittain jaettava Opetus- ja kulttuuriministeriön seuratuon kriteerit tässä asiassa kehittyvät.

Uimaliiton strategian mukaisesti uimaseuroja on kannustettu suunnittelemaan toimintaansa yhä pitkäjänteisemmin. Seurojen omien strategioiden tekeminen nousikin yhdellä harppauksella ylöspäin vuonna 2013, ja nyt pysytellään samoissa lukemissa: kolmanneksella seuroista on oma strategia luotuna. Edelleen aihetta on syytä pitää esillä ja tavoitteena saada yhä useampi seura mukaan pitkäjänteiseen suunnitteluun.

Seuratoimijoiden määrä on edelleen nousussa. Varsinkin vapaaehtoisten toimijoiden määrä jatkaa kasvuun. Tämä kertoo osaltaan seuratoiminnan merkityksellisyydestä ja vetovoimaisuudestaan. Tutkimukset kuitenkin osoittavat, että vaikka vapaaehtoisten toimijoiden määrä seuroissa on nousussa, on sitoutuminen pitkäjänteiseen tekemiseen vähentynyt. Nyt tuleekin kiinnittää huomiota erityisesti siihen, miten saamme pidettyä vapaaehtoistoiminnan haluttavana ja monimuotoisena. Miten voimme tarjota erityyppisiä ja monipuolisia osallistumisen mahdollisuuksia niin, että jokainen potentiaalinen toimija löytäisi sieltä oman tapansa auttaa ja osallistua?

Toimintalukujen ollessa hyvässä nousussa voidaan todeta, että Uimaliitto ja sen jäsenseurat toteuttavat omalta osaltaan liikuntajärjestöjen yhteistä visiota ”Olemme maailman liikkuvin urheilukansa 2020”. Ihan liekeissä -tunnelma jatkuu, tervetuloa mukaan kaikki 18 000 uutta liikkujaa ja toimijaa!